

VOSSSEN

Veelgehoorde misvattingen over vossen

Op grond van de wet is de vos een beschermde diersoort. In de praktijk komt daar weinig van terecht. De vos is op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst. Dat betekent dat grondgebruikers in het hele land toestemming hebben om vossen gedurende het gehele jaar overdag te (laten) doden. Bovendien hebben de meeste provincies ontheffingen verleend om vossen gedurende de nacht te schieten met behulp van kunstlicht. Jaarlijks worden in Nederland ruim 15.000 vossen gedood, vanwege schadegevallen die zelden worden bewezen. Hierna volgen een aantal stellingen over vossen met het commentaar van Fauna4Life.

Er zijn veel te veel vossen

'Bevolkingsexplosies', zoals bij muizen of sprinkhanen soms voorkomen, komen bij vossen van nature niet voor. Vossen verjagen andere vossen uit hun territorium en leven op die manier in een zelfregulerend systeem: als er te veel dieren zijn in relatie tot het voedselaanbod, bestrijden ze elkaar en krijgen minder nakomelingen. Een mannetjesvos leeft vaak samen met enkele vrouwtjes, waarvan er jaarlijks maar één drie of vier jongen krijgt. Als de populatie onder druk staat, omdat er intensief op ze gejaagd wordt, krijgen alle vrouwtjes jongen, en ook grotere worpen. In plaats van vier per familiegroep kunnen dan jaarlijks soms wel twintig jongen worden geboren. Voor al die jongen is geen plaats en zij gaan zwerven. Deze dieren zijn heel zichtbaar, doordat ze bijvoorbeeld in buitenwijken terecht komen. De media spreken dan al snel van een vossenplaag. Een 'plaag', die is ontstaan door bejaging.

Vossen hebben geen natuurlijke vijanden

Er zijn geen dieren die grote hoeveelheden vossen eten. Net zomin als er dieren zijn die volwassen knobbelzwanen eten, of ijsberen, of steenarenden. Dat is geen probleem. Jagers hoeven de leemte van 'natuurlijke vijanden' niet in te vullen, want die is er niet. Die is er nooit geweest. De 'natuurlijke vijanden' van vossen zijn andere vossen en ziekten en parasieten. Bij grotere dichtheden kosten stress, concurrentie, voedselgebrek en gebrek aan ervaring veel jonge vossen het leven.

Vossen roeien de dieren uit waar zij op jagen

Vossen doen wat de evolutie hen in miljoenen jaren heeft geleerd om te kunnen overleven. Het zijn 'generalisten', dat wil zeggen dat ze zich schijnbaar moeiteloos weten aan te passen aan iedere omgeving. Ze eten van alles variërend van muizen en konijnen tot vogels, insecten, eieren, fruit, aas en afval. Daarbij profiteren ze van wat het meest aanwezig is. Veel vossen leven tegenwoordig in stedelijke omgeving, zonder hinder te veroorzaken of opgemerkt te worden. Een stadse vos eet vooral muizen en ratten maar ook allerlei voedselresten die op straat zijn beland. Het uitroeien van prooisorten door vossen is daarbij niet aan de orde.

Vossen vormen een bedreiging voor de weidevogelstand

De weidevogelstand wordt door andere factoren bedreigd dan predatie. De intensivering van de landbouw sedert de jaren '60 betekende een omslag voor weidevogels, die voorheen in Nederland een ideale broedplaats vonden. Kunstmest, grondwaterpeilverlaging, eerder en vaker maaien en grootschalige ruilverkaveling maken het leven voor weidevogels steeds moeilijker. Het voedselaanbod verminderde drastisch en schuilmogelijkheden voor de kuikens zijn verdwenen. De vogels worden daardoor kwetsbaarder voor predatie. Predatie is dus niet de oorzaak van de achteruitgang van de weidevogels, maar net als de achteruitgang van de weidevogels een gevolg van de verslechterde omstandigheden. In de gebieden die nog geheel aan de voorwaarden van de weidevogels voldoen, vormt de aanwezigheid van vossen geen probleem.

Vossen veroorzaken schade aan huisdieren bij particulieren

Vossen en katten laten elkaar met rust. Ook voor honden vormen vossen geen gevaar. Zelfs kleine honden jagen een vos op de vlucht. Kwetsbare dieren zoals kippen en konijnen kunnen eenvoudig door de eigenaar worden beschermd door middel van goed afgesloten hokken en rennen.

Vossen veroorzaken schade aan schapen en lammeren

Verhalen over vossen die lammetjes doden, zijn hardnekkig, maar nooit bewezen. Wel kan een lam dat dood in een weiland ligt, door een vos worden aangevreten. Dat geldt ook voor een dood of stervend schaap. Gezonde lammeren lopen geen risico, aangezien ze door hun moeder worden beschermd.

Vossen veroorzaken schade aan pluimvee / vrije uitloopkippen

Als een vos een kippenhok binnendringt en daar meerdere dieren treft die niet kunnen vluchten, zal hij er instinctief meerdere doden. Het is een natuurlijke reactie van de vos op overvloedig aanbod van prooidieren en wordt 'surplus killing' genoemd. Zo verzekert hij zich van voedsel voor langere tijd. Wie dergelijke kwetsbare dieren houdt, moet deze dieren zelf tegen dreiging van buitenaf beschermen. Dat kan door het plaatsen van deugdelijke hekwerken en door deze dieren in ieder geval 's nachts in goed afgesloten hokken te houden. Als vossen toch pluimvee doden, moet dat als bedrijfsrisico worden beoordeeld en niet als schade.

Vossen verspreiden ziektes zoals hondsolheid en vossenlintworm

Hondsolheid is nooit een gevaar geweest in Nederland en al vele jaren vrijwel uitgebannen in West-Europa. Mensen en honden kunnen besmet raken met de vossenlintworm, maar zolang men niet met blote handen aan (uitwerpselen van) vossen komt, is die kans verwaarloosbaar.

Recent onderzoek heeft uitgewezen dat de aanwezigheid van vossen er juist toe leidt dat de kans op tekenbeten, en daarmee op de ziekte van Lyme, wordt beperkt. De door vossen graag gegeten muizen blijken namelijk in een gebied met meer vossen, minder teken bij zich te dragen. Het risico om met een ziekte besmet te worden door een vos is dan ook vele malen kleiner dan om besmet te worden door een medemens.

Jagers hebben er belang bij paniekverhalen in de media te verspreiden over het risico van vossen op de volksgezondheid, aangezien zij deze dieren graag willen bestrijden. Zij zien vossen namelijk vooral als concurrent, aangezien vossen onder andere hazen, konijnen en wilde eenden eten, waar jagers zelf liever op schieten.

CONCLUSIE

Er is geen enkele reden om vossen de bestrijden.

Uit het bovenstaande blijkt dat alle argumenten van de jagers om vossen te willen bestrijden, niet juist zijn. Er is dan ook geen enkele reden om een uitzondering te maken op de bescherming van dit prachtige zoogdier. Vossen afschieten heeft bovendien geen enkele zin. Het doden van de dieren kan er juist voor zorgen dat hun aantal stijgt. Vossen vormen geen gevaar, zijn niet schadelijk en moeten daarom van de vrijstellingslijst worden verwijderd.

Leve(n)de dieren

www.fauna4life.nl

Volg ons ook op Facebook, Twitter en Instagram